

AF GYNÆKOLOG
CHRISTINE FELDING

Første firma i Danmark med "menopauseordning". Stadig mere om abort rundt om i verden. Og gode nyheder om livmoderhalskræft. En ny bog om overgangsalder. Og en ny app om samme emne. Desuden er et nyt ikke-hormonelt produkt – elinzanetant – mod menopause gener på vej. Mere om dette, når det lanceres.

Ny naturmedicin

Vagisan fra firmaet Dr. Wolff Vagisan er en ikke-hormonel fugtigheds-creme til kvinder med tørre slimhinder. Findes også som vagitorier.

Ny vaccine

Uromune® fra firmaet Pharmaprim Uromune® vaccinen er en mundspray man skal bruge dagligt i 3 måneder for at skabe en længerevarende beskyttelse mod blærebetændelse. Den består af uskadeliggjorte bakterier (E. coli, Klebsiella Pneumoniae, Proteus Vulgaris og Enterococcus Faecalis) – dvs. de mest almindelige bakterier associeret med blærebetændelse.

I 2017 publicerede engelske forskere et studie i mennesker hvor 80 % af forsøgspersonerne ikke oplevede en eneste blærebetændelse i 12 måneder efter behandlingen. Behandlingen er off-label.

Nyhed

Clever har – som det første firma i Danmark – barslet med en "Menopauseordning". Man er i gang med at tilbyde en samtale med medarbejderne.

Pakken omfatter online hjælp fra læge, psykolog, diætist og coach, samt face-to-face sessioner med psykolog, speciallæge (fx gynækolog), akupunktur/zoneterapi og fysioterapi/osteopati.

Sex og Samfund skriver

Udsigterne til fri abort i Polen er desværre stadig meget lange.

For nylig udmeldte den polske premierminister, Donald Tusk, at det ikke har været muligt at skabe den opbakning i parlamentet, der er nødvendig for at ændre den nuværende lovgivning.

Som det ser ud nu, har polske kvinder kun ret til en abort i tilfælde af voldtægt eller incest, eller hvis kvindens liv eller helbred er i fare. Det gør Polen til et af de lande, der har den strammeste abortlovgivning i Europa.

Ny bog om overgangsalder

I fortsættelse om snakken om overgangsalder i sidste nummer af bladet, kan jeg nu fortælle, at min kollega Ditte Trolle lige har udgivet en ny bog: "Kort & Godt om Overgangsalderen".

Den henvender sig til "almindelige" kvinder, hvilket dog ikke forhindrer, at andre også kan have glæde af den. Den fylder 93 sider og er meget letlæst og giver et godt overblik over overgangsalderens mange svøber. Jeg syntes specielt et af de sidste afsnit om evolutionsbiologi var interessant. Hvorfor har mennesker en overgangsalder? Det har dyr – bortset fra tandhvaler – ikke.

Læs den før din patient! Bogen er udgivet på Dansk Psykologisk Forlag.

Ny app om overgangsalder

Female Cycle – Love Yourself, Sanne Gottlieb – musiker, forfatter, radiovært og sygeplejerske udgav tidligere i år sin anden bog om kvinder i overgangsalderen – Menopause Mamas. Nu har hun, sammen med to andre kvinder, lavet en app, som skal hjælpe kvinder med problemer i forbindelse med menopause. Appen giver indsigt i (indtil videre) 10 forskellige symptomer, kvinder kan opleve i forbindelse med perimenopausen og menopause.

Der er information om hvad man kan gøre ved sine symptomer og triggers. Desuden korte informative videoer med sygeplejerske, trænet ved International Menopause Society, Sanne Gottlieb.

Politiken skriver

Livmoderhalskræft er næsten udryddet hos unge.

Stort interview med Professor Susanne Krüger Kjær, der er en af Danmarks – og verdens – førende forskere i sygdommen. Hun har forsket i cervixcancer igennem 4 årtier og det var blandt andet resultater fra hendes og kollegaers forskning som gjorde, at man udviklede en vaccine mod sygdommen. Det har ført til, at der i perioden 2009-2011 var 11 tilfælde af sygdommen blandt 100.000 kvinder mellem 20-29 år, var der i 2020-2022 kun 3 tilfælde i samme aldersgruppe.

P.t. får 88% af tolvårige børn den første HPV-vaccination, medens 76% får den anden. Målet er 90 og 80%.

Dagens Medicin skriver

Historisk lav forekomst af livmoderhalskræft.

Professor emerita Elsebeth Lyngé har stået i spidsen for undersøgelsen. Forekomsten er nu lavere end i såvel Norge, som i Sverige. Også blandt ældre kvinder er antallet faldet. For 10 år siden var der en ret høj forekomst af cervixcancer hos ældre kvinder. Derfor blev alle kvinder over 70 år (inkl. de 1000 kvinder der var over 100 år!) tilbudt en screeningsundersøgelse og 40% af kvinder i 70-erne tog imod tilbuddet. Siden da er forekomsten af sygdommen faldet betydeligt, også blandt ældre kvinder.

Berlingske skriver

Familier med anden etnisk baggrund droppe HPV-vaccination til pigerne. Se tvivler på, om vaccinen er sikker nok, om det nu også er så alvorligt at blive smittet med HPV-virus og de frygter, at en vaccination nærmest er en opfordring til børnene om at begynde at have seksuelle forhold.

Særlig slemt står det til i Københavns kommune, hvor der i Tingbjerg i nordvest kun har 68% tilslutning.

Allerede i 2021 viste en undersøgelse,

at forekomsten af livmoderhalskræft er reduceret med op til 86 % blandt kvinder, der fik vaccinen, før de fyldte 20 år. Man vil nu forsøge at forbedre tilstandene ved at sætte såkaldte "bydelsmødre" ind som brobyggere mellem familierne og de lokale myndigheder.

Bydelsmødrene er frivillige, de fleste med etnisk minoritetsbaggrund.

IRF (Institut for Rationel Farmakoterapi) har givet en vurdering af Utrogestan® (naturligt progesteron), som bl.a. bruges i forbindelse med hormonbehandling i overgangsalderen.

Til trods for studier som beviser det modsatte, anbefaler IRF at man bruger syntetiske gestagener fremfor det naturlige progesteron, da det også er dyrere.

Hele vurderingen kan læses her:

https://www.sst.dk/-/media/Fagperson/Rationel-farmakoterapi/Praeparatanmeldelser/Utrogestan.ashx?sc_lang=da&hash=C48A9D5180D08C24EE2796B707AB725B

Orientering om udgået medicin og medicin i restordre

LMS oplyser, at man lukker produktionen af magistrelle lægemidler i Skanderborg. Glostrup apotek vil fremover være den primære fremstiller af magistrelle lægemidler.

Citanest Dental Octapressin® fra firmaet Dentsply De Tray
Citanest Dental Octapressin® er lokalbedøvelse som indeholder 30 mg Prilocainhydrochlorid og 0,54 µg Felypressin pr ml. Præparatet er i restordre, formentlig resten af året. (Firmaet kan ikke kontaktes). I stedet kan følgende bruges:

Septanest fra firmaet Septodont
Hver ampul indeholder 68 mg/ml articainhydrochlorid samt 8,5 µg/ml adrenalin.

Mirabella® fra firmaet Exeltis
Mirabella® er en p-pille indeholdende 20 µg ethinylestradiol og 100 µg levonorgestrel.

Præparatet er i restordre i hvert fald oktober ud.

Nova T® 380 fra firmaet Bayer.
Nova T® 380 spiralen er i restordre indtil videre.
I stedet kan Neo-Safe® T Cu 380 Mini fra firmaet My Medical bruges.

Pergotime® fra firmaet Merck-Serono.
Pergotime® er et syntetisk non-steroid med svag østrogenvirkning. Tabletten indeholder 50 mg Clomifen. Præparatet er udgået fra det danske marked, men kan rekvireres på særlig udleveringstilladelse fra Lægemiddelstyrelsen.

Pregnyl® fra firmaet Organon (ikke i DK)
Pregnyl® er beregnet til ovulationsinduktion og indeholder 5000 IE HCG. Kan indtil videre skaffes via <https://laegemiddelstyrelsen.dk/da/godkendelse/udleveringstilladelser/>

Vivelle Dot® østrogenplastre fra firmaet Sandoz.

Vivelle Dot® plaster 25 µg. De er i restordre indtil begyndelsen af 2025.

Vivelle Dot® plaster 37,5 µg er i restordre indtil Q2 2025.

Vivelle Dot® plaster 50 µg er i restordre indtil videre.

Vivelle Dot® plaster 75 µg er i restordre indtil begyndelsen af 2025.

Vivelle Dot® plaster 100 µg findes stadig på apotekerne, og der skulle komme en ny sending i begyndelsen af december.

*Plastrene er produceret på samme fabrik i USA og identiske med de danske. Da pakningerne er udenlandske, skal der søges om udleveringstilladelse hos LMS.

LMS er informeret om situationen og har bekræftet, at udleveringstilladelse kan udstedes, så snart de har modtaget ansøgning fra læge. Yderligere information herom kommer fra firmaet.

I de andre nordiske lande er det betydeligt mindre bureaukratisk at indhente tilladelse. Vi håber, at LMS forstår dette og bliver mere medgørlige.